

Mi tartozik az "információellátás" és mi az "információszolgáltatás" fogalmkörébe?

Az információs tevékenység gyors térhódításának és egyre változatosabbá válásának biztos jele, hogy még az e tevékenységgel kapcsolatos hivatalos dokumentumok, szabványok és szakszótárak sem élnek mindig kifejezesezett terminológiával. Így például az "információellátás" ("informacionnoe obespečenije") és az "információszolgáltatás" ("informacionnoe obsluživanje") fogalmát is gyakran egymás szinonimájaként használják, holott ha elvszerűen mérlegelünk, a két fogalom merőben más típusú információs tevékenységeket ölel magába.

A fogalomtisztázó erőfeszítéseknek gyakorlati hasznuk van: tisztázatlan fogalmakkal operálva ui. könnyen szervezeti "szörnyszülöttek" alakulnak ki az információs intézeteken és munkahelyeken belül, ami szükségképpen funkcionális zavarokhoz — duplikált szolgáltatásokhoz és szolgáltatási "fehér folt"-okhoz — vezet.

Az információellátás szerzőnk szerint az alábbi tevékenységeket és funkciókat tartalmazza:

- ◆ a hazai és külföldi információforrások analitikus-szintetikus átalakítása, illetve ezen az alapon ajánló jellegű szintetizált, valamint konkrét műszaki-gazdasági és irányítási feladatok megoldását segítő összehasonlító vagy előrelejtő információ készítése;
- ◆ az információforrások tanulmányozása és a legfontosabb hazai és külföldi eredményekről, illetve élenjáró tapasztalatokról olyan anyagok előállítása, amelyeket a K + F tervezésénél és eredményei értékelésénél egyaránt figyelembe kell venni;
- ◆ a meghatározott termelési ágakban és folyamatokban felhalmozódott tapasztalatok tanulmányozása és értékelése annak érdekében, hogy a kutatók-fejlesztők számára a legjobb hazai és külföldi analógiák tükrében feltáruljon munkájuk műszaki színvonala és értéke;
- ◆ az ellátandó kutatók, fejlesztők stb. valamennyi jogos információigényét kielégíteni képes primer állomány szervezése és fejlesztése, folyamatos feldolgozása s — lehetőleg számítógépes — keresőapparátussal való ellátása;
- ◆ az információáramlás és az állomány-összetétel elemzése az iménti igények kielégítésének előfeltételeként;
- ◆ a helyi automatizált információkereső rendszerek csatlakoztatása az ágazati automatizált rendszerekhez;
- ◆ a K + F feladatok valamennyi stádiumában a tervszerű információellátás biztosítása;

- ◆ kutatómunka az információellátás legaktuálisabb részterületein.

Ezzel szemben az információszolgáltatás fogalmkörébe a következő — általában hagyományosabbnak nevezhető — funkciók és munkafeladatok tartoznak:

- ◆ az irányítók differenciált kiszolgálása;
- ◆ a különféle szakemberek referenz szintű és könyvtári kiszolgálása;
- ◆ a szakirodalom nyilvános rendezvényeken való ismertetése, kiállítások szervezése, olvasói konferenciák összehívása, bibliográfiai segédletek készítése;
- ◆ a tudományos és műszaki eredmények propagálása, az élenjáró tapasztalatok megismertetése;
- ◆ a szakemberek tájékoztatása az információs eseményekről, illetve szervezésük az ilyen eseményeken való részvétellel;
- ◆ a kiállítási tárgyak készítése az országban és külföldön rendezett információs kiállításokra;
- ◆ együttműködés az érdekelt társadalmi szervekkel az információs tevékenység társadalmi presztízstől növelendő.

Az információs területen ezenfelül még egy sor olyan szervezési tevékenység is előfordul, amelyet hol az "információellátás", hol pedig az "információszolgáltatás" fogalmkörébe helyeznek. Az igazság szerint ide és oda is tartozhatnak, attól függően, hogy az információs tevékenység melyik funkcionális csoportjában jelennek meg. E tevékenység közé sorolhatjuk

- ◆ a fordítómunka koordinálását,
- ◆ az intézményközi információcserét,
- ◆ a kiadványszerkesztést,
- ◆ a lektorálást,
- ◆ a működési statisztikát,
- ◆ a képzést-továbbképzést.

A bemutatott fogalomtisztázás alapján szervezték át a Központi Erdőgazdasági Gépesítési és Energetikai Intézet információs tevékenységét, és a korábbiaknál lényegesen eredményesebb működést értek el általa.

/ILŰŠKIN, S. N.: Nekotorye aspekty ponâtij "informacionnoe obespečenije" i "informacionnoe obsluživanje". = Naučno-tehničeskaâ informacija, Ser. 1. 4. sz. 1985. p. 1–4./

(Futala Tibor)